

# Un espectacle de dones

**Elizabeth Berkley i Gina Gerhson protagonitzen 'Showgirls'. En el film mantenen una relació d'amor-odi que frega el lesbianisme.**

**U**na dona sobre un escenari llevant-se a poc a poc la roba davant la mirada dels homes. Aquesta imatge, tan vella com el mateix espectacle, sembla marcar la pauta del cinema americà del final del segle. *Instint bàsic* va representar la primera punyalada a la ferrenca moral americana perquè mostrava la història d'una novel·lista obsessionada pel sexe que sedueix el policia que investiga un suposat crim comès per ella. Ara el nou pas endavant es diu *Showgirls* i ve firmat pels mateixos autors que la polèmica cinta protagonitzada per Sharon Stone.

Del director holandès Paul Verhoeven havíem pogut gaudir ací les seues *Delícies turques*, una curiosa pel·lícula eròtica que comptava amb Rutger Hauer (anys més tard el ros replicant de *Blade Runner*) en el paper princi-

**Amb la imminent estrena de 'Showgirls', la darrera perversió del polèmic cineasta holandès Paul Verhoeven, torna a ser moda el vell 'strip-tease'.**

pal. En 1987 li va arribar l'oportunitat de dirigir un film a Hollywood, allò que la gran majoria dels directors europeus anhelen. La seua estrena al mercat americà va ser *Robocop*, aquell *thriller* futurista sobre un policia meitat home meitat màquina que va crear tota una sèrie. En la mateixa línia se situa el segon llarg-metratge de l'holandès als Estats Units, *Total Recall*, ciència-ficció ambientada a Mart amb el musculós Arnold Schwarzenegger com a primera figura. Però la tornada als seus orígens holandesos es va produir arran de la seua associació amb l'escriptor Joe Eszterhas, amb el qual va crear el més excitant *thriller* eròtic dels noranta, l'esmentada *Instint bàsic*.

Joe Eszterhas està considerat el guionista millor pagat del cinema americà. El seu *catxé*

SOGEPAQ

supera el de moltes de les figures de la pantalla, ja que les seues històries són una garantia d'èxit. Col·laborador habitual de la mítica revista *Rolling Stone* i coetani d'una generació d'escriptors atrapats pel cinema (John Grisham, Michael Crichton, Thomas Harris i Tom Clancy), Eszterhas havia escrit guions de pel·lícules de relatiu èxit, com *Flashdance* o *La caixa de música*. Però amb *Instint bàsic* va trobar l'element perdut que dotava les històries d'una dimensió més perversa: el sexe com a mitjà per aconseguir el poder. Aquesta aposta, que tan excel·lents resultats li va donar amb l'estranya relació entre Sharon Stone i Michael Douglas al film de Verhoeven, la repeteix ara a *Showgirls*.

**Un espectacle per a 'voyeurs'.** *Showgirls* conta l'aventura de Nomi Malone (Elizabeth Berkley), una dona de passat tèrbol que acudeix a Las Vegas per a intentar triomfar com a ballarina al musical més fastuós de la ciutat. La seua relació amb l'actual estrella de l'*strip-tease*, Cristal (Gina Gershon), l'ajudarà a aconseguir-ho, encara que l'admiració i l'odi per la seua companya es barrejaran en un explosiu còctel que, a vegades, frega el lesbianisme. No és cap casualitat que siga el món dels clubs de *strip-tease* el triat per Verhoeven i Eszterhas per ambientar la seua darrera perversió. La por de la sida ha estat la principal causa que, des de 1992, haja augmentat espectacularment el nombre de clubs privats d'espectacles eròtics arreu dels Estats Units. Sembla que el *voyeurisme*, el plaer de la mirada, torna encara amb més força. A Nova York, per exemple, hi ha dos locals que representen l'últim crit d'aquesta tendència: el Blue Angel i el Scores. Fins fa poc eren considerats com a antres de mala mort i re-

SOGEPAQ

ducte de caduques estrelles del cinema pornogràfic fent hores extraordinàries, però en els últims temps han arrossegat multitud de curiosos de totes les classes socials i s'han convertit en veritables centres de l'erotisme. A qualsevol ciutat o poble dels Estats Units es pot trobar un club ple d'homes desitjosos de ficar un bitllet de vint dòlars a la roba interior d'una ballarina que es despulla lentament. No obstant això és l'Estat de Nevada l'autèntic centre de l'*strip-tease* als Estats Units. A Las Vegas hi ha més de dos-cents locals exclusius de *strip-tease* que representen una fortíssima competència per a la indústria del cine porno americà. De fet, moltes de les primeres figures d'aquest gènere s'estimen més treballar en aquests locals que fer-ho davant d'una càmera. En una entrevista concedida recentment a la revista per a adults *Chic*, la veterana Nina Hartley, una de les màximes estrelles del gènere, explicava les raons de la seues escasses aparicions en el cinema X: "Em dedique més a ballar a locals de *strip-tease*, que és una cosa que m'apassiona més que fer pel·lícules". L'explicació de l'apassionament de Nina Hartley és molt senzilla. Una ballarina de *strip-tease* no cobra per actuar sobre un escenari o damunt d'una barra de bar, però amb les propines que li ofereixen els entusiastes espectadors pot traure entre quinze i vint mil dòlars mensuals, una quantitat molt superior a la de qualsevol figura del porno.

Aquest és el món en què es desenvolupa *Showgirls*. L'any passat, un altre director americà, encara que en aquest cas canadenc, Atom Egoyan, ja havia ambientat una intricada història de seducció i erotisme en un d'aquests clubs amb *Exòtica*. L'obsessió d'un inspector d'hisenda per una ballarina de *strip-tease* era un pretext argumental ideal per construir un film narrat amb l'originalitat característica d'aquest cineasta de culte.

Si a *Exòtica* era una semidesconeguda Mia Kirshner qui aixecava les passions del clients del club, a *Showgirls* és Elizabeth Berkley qui provoca l'entusiasme del públic. Famosa per la seua interpretació de la jove Jessi a la sèrie televisiva *Salvados per la campana*, aquesta guapa actriu americana ha trobat el seu primer paper protagonista a la pantalla gran. L'únic inconvenient que devia salvar era el que representava saltar d'una sèrie familiar a un film eròtic. I més encara de la mà de Paul Verhoeven, un director que ja havia escandalitzat els sectors més moralistes de la societat nord-americana amb les escenes de sexe d'*Instint bàsic*. Però el flagrant èxit de Sharon Stone, convertida en indiscutible mite eròtic des de la seua interpretació de la perversa Catherine Trammel, va convèncer Elizabeth Berkley de posar-se sota les ordres de Verhoeven.



**Elizabeth Berkley s'ha posat a les ordres de Paul Verhoeven. L'èxit de Sharon Stone en *Instint Bàsic* va fer que es decidira a agafar el paper.**

Precisament la peculiar forma de qualificació de pel·lícules de la indústria americana, la millor forma de censura als Estats Units, va ser el gran obstacle amb què va topar Verhoeven. La Motion Picture Association of America (MPAA) és l'organisme encarregat de qualificar les pel·lícules com a orientació al públic. Fins fa només cinc anys, l'MPAA podia qualificar una pel·lícula convencional amb la fatídica "X" encara que no fóra ben bé pornogràfica (el mateix Pedro Almodóvar va patir l'anatema de la X en la distribució del seu film *Átame* als Estats Units). Des de 1990, però, hi ha una nova qualificació per aquells films que l'MPAA considera de manifest contingut sexual, NC-17. Malgrat que s'ha eliminat la nefasta "X", les conseqüències d'una qualificació amb NC-17 són pràcticament les mateixes. El film *Henry i June* de Philip Kaufman va ser qualificat de NC-17 i només va recaptar dotze milions de dòlars, en part perquè molts diaris es negaren a incloure publicitat d'un film amb aquesta qualificació. Però a Verhoeven i a Eszterhas, amb un pressupost de trenta-sis milions de dòlars per al seu film, no els va fer por el repte amb l'MPAA, que va arribar a demanar la modificació del guió de *Showgirls*. Verhoeven es va negar a acceptar que cap productora controlara el seu film, de manera que el producte final —amb un gran nombre d'escenes de sexe explícit— és el concebut inicialment pel director i el guionista.

**El sexe és el que compta.** Aquesta batalla empresa per Verhoeven per fer trontollar els fonaments d'una societat tan conservadora com l'americana sembla començar a donar fruits. Primer va ésser *Jade*, de William Friedkin, un drama policíac ideat pel mateix Eszterhas amb escenes de sexe dur protagonitzades per l'enigmàtica Linda Fiorentino, i ara ja s'anuncia l'arribada de *Strip-tease*, l'últim esglaó de la cadena de nus espectaculars que s'acosta a les nostres pantalles. Protagonitzada per Demi Moore, qui s'ha embutxacat l'astronòmica xifra de dotze milions de dòlars (més de 1.450 mi-

## La 'bíblia' dels cossos nus

Els americans, tan amics de sistematitzar-ho tot, inventaren fa tres anys un mètode perquè l'afecionat a l'*strip-tease* posseïra un manual de consulta amb els nus dels seus actors i actrius favorits. Aquesta autèntica "bíblia" del nu al cinema es diu *The Bare Facts Video Guide* i ha arribat ja a la cinquena edició corregida i augmentada.

L'autor d'aquest llibre, imprescindible per a tots els fanàtics de les zones prohibides de les estrelles del cinema, és Craig Hosoda, un expert en informàtica californià, que, amb l'ajuda d'alguns col·laboradors, va revisar totes les pel·lícules editades en format de vídeo als Estats Units per a construir una gran base de dades amb els moments àlgids de la història del cinema.

Estructurat en tres grans blocs, el *Bare Facts* ofereix, en la primera part, la filmografia de cada actriu (només aquells films que han estat editats en vídeo), el moment precís en què es despulla (minut exacte des del començament de la cinta) i un comentari de la seqüència amb qualificació del nu. La segona part està dedicada als actors, seguint el mateix criteri que amb les seues companyes de professió. Per últim, s'ofereix una guia de films amb escenes de nus comentades igual que en les dues parts anteriors. L'objectiu d'aquesta curiosa guia, encara que sembla evident, ens ho explica el mateix autor: "Vostè acaba de veure en vídeo *Twins* (*Los gemelos golpean dos veces*), amb Arnold Schwarzenegger i Danny de Vito. Ha advertit que l'amiga d'Arnold, interpretada per Kelly Preston, és molt atractiva i desitjaria veure'n 'més', però no pot recordar cap film anterior seu. Amb el *Bare Facts*, vostè trobarà que ha fet escenes de nus en força films disponibles en vídeo. Per a no ser sexista, fixi's que Arnold Schwarzenegger també pot ser trobat al *Bare Facts*!"

La utilitat d'aquest llibre, contrastada davant de l'allau de pel·lícules de sèrie Z a les televisions, ens la pot descobrir una dada: algunes actrius i actors que ara venen la seua imatge com a neta d'escenes de nus han protagonitzat films al començament de les seues carreres on apareixien més lleugers de roba del que s'atreveixen a confessar. Aquest és el cas d'algunes de les primeres figures de la pantalla com Michelle Pfeiffer, Emma Thompson o Cybill Shepherd. Només cal consultar-ne les fitxes. **F. G.**



**Nomi (Elizabeth Berkley) eixint de l'aigua. Les escenes eròtiques són una constant en el film.**

lions de pessetes) per mostrar els seus encants davant de la càmera, narra la història d'una ballarina de *strip-tease* que, alhora, lluita per reunir prou diners per recuperar la custòdia de la seua filla. Moore, que ja havia aparegut nua a la revista *Vanity Fair* en avançat estat de gestació, és una de les actrius consagrades amb menys prejudicis per acceptar papers de contingut eròtic. Les seues interpretacions en *Una proposició indecent* i *Acoso* en donen mostra.

El món de l'*strip-tease* és ben present al cinema des dels seus inicis: l'any 1906 una ballarina anomenada Fàtima representava la dansa del ventre a la pantalla en pel·lícules destinades a sessions privades amb pocs espectadors. Ara aquest espectacle eròtic sembla que s'ha convertit en la coartada que busquen els directors americans per mostrar el món del sexe dins del seu cinema. Com que el cinema és un acte de *voyeurisme* igual que el de l'espectador d'un *strip-tease*, benvinguda siga aquesta resurrecció de la mirada perversa. **Francesc Gisbert**